

Bölüm	Madde	Ödenğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
	22.641	Saraylarda yeniden tesis olunarak elektrik ve telefon tesisleri giderleri	80 000	
		(A/3)		
		<i>Maliye Bakanlığı</i>		
34.000		Mali transferler Bölüm toplamı		800 000
		Katma bütçeli idarelere Hazine yardımı		
34.112		Ankara Üniversitesine		800 000
		(A/1), (A/2) ve (A/3) toplamı	1 967 966	1 967 966

[2] SAYILI CETVEL

Bölüm	Madde	Ödenğin çeşidi	Eklenen
		(A/1)	
		<i>Cumhuriyet Senatosu</i>	
12.000		Personel giderleri bölüm toplamı	50 000
12.853		Yurt dışı geçici görev yolluğu	50 000
		<i>Millet Meclisi</i>	
12.000		Personel giderleri bölüm toplamı	50 000
12.853		Yurt dışı geçici görev yolluğu	50 000
		Toplam	100 000

[3] SAYILI CETVEL

		(A/1)	
		<i>Cumhuriyet Senatosu</i>	
12.000		Personel giderleri bölüm toplamı	200 000
		Tören ve ziyaret yollukları	

Bölüm	Madde	Ödenğin çeşidi	Eklenen
	12 941	Cumhuriyet Senatosunun diğer memleketlere yapacağı ziyaret, tören ve dostluk temaslarına katılacakların yollukları	200 000
		(A/3)	
		<i>Millet Meclisi</i>	
35.000		Sosyal transferler bölüm toplamı	300 000
		Ödül, ikramiye, mükâfat ve yardımlar	
35.613		Hizmetlilere verilecek tayın bedeli	300 000
		Toplam	500 000

Ankara Üniversitesi 1966 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

Kanun No : 774

Kabul tarihi : 19/7/1966

Madde 1 — Ankara Üniversitesi 1966 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin (Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi) kısmının 12.000 nci (Personel giderleri) bölümünde (707 sayılı Kanun gereğince verilecek fazla çalışma ücreti) adı ile yeniden açılan 12.410 uncu maddede (800 000) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

Madde 2 — Ankara Üniversitesi 1966 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 72 000 nci (Özel gelirler) bölümünün 72.100 üncü (Hazine yardımı) maddesine (800 000) lira eklenmiştir.

Madde 3 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu kanunu Maliye ve Millî Eğitim Bakanları yürütür.

22/7/1966

Danıştay İctihadı Birleştirme Kararları

ÖZETİ: Transferin yapılması sırasında yabancı parasının devalüasyonu neticesi tahassül eden kur farklarının ithalatçı tüccara iadesinin gerekmiyeceği hakkında Danıştay İctihadı Birleştirme Kararı.

E. No : 1965/118
K. No : 1966/ 4

İthalatçı tüccar tarafından hariçten getirilecek mallarla ilgili olup, transferi yapılacak üzere T. C. Merkez Bankasına önceden yatırılan paralardan, transfer anında yabancı para değerinin düşürülmesi sonucu, tahassül eden kur farklarının ithalatçı tüccara iadesi gerekip gerekmediğine dair, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen 30/6/1964 gün ve 1964 - 5671 sayılı kararla 21/10/1964 gün ve 1964 - 7271 sayılı ve yine 13/10/1964 gün ve 1964 - 7056 sayılı kararlar arasında mübâyenet görüldüğünden bahisle, 521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesine göre bu mübâyenetin icthadın birleştirilmesi yoluyla giderilmesi Danıştay Başkanlığınca istenildiğinden, bu husustaki Başkanun Sözcülüğünün düşüncesi ve ilgili daireler kararları incelendi :

İthalatçı tüccar tarafından hariçten getirilen mal bedellerinin transferi yapılacak olan T. C. Merkez Bankasına yatırılması dış ticaret rejimi icabı olup, ilgili tüccarların rejim esaslarına uygun olarak bu paraları adı geçen Bankaya yatırmaları ile borçtan kurtulacakları ve yerlerine Hazinesinin kaın olacağı, 9 Eylül 1961 tarihinde yürürlüğe giren 362 sayılı Kanunla kabul edilerek onaylanan Paris Anlaşması ve 22 Ağustos 1960 tarihinde yürürlüğe giren 65 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin tetkikinden anlaşılmaktadır. Keza devalüasyon neticesinde meydana çıkan farkın yatırıma geri verilmeyeceğine dair mevzuatta bir hüküm bulunmaması da, söz konusu paranın ithalatçıya verilmesini gerektirmez. Nitekim, Danıştay Onikinci Dairesince müttehaz 9/3/1966 gün ve 1966 - 886 sayılı kararda da bu esaslara dayanılarak kur farklarının Hazineden talep edilmesinin hukuken terviç edilemeyeceği belirtilmiş bulunmaktadır. Esasen aksine bir düşünce ve uygulama, yabancı para değerinin yükseltilmesi halinde aleyhe tahassül eden kur farkla-

rının da bu konuda hiçbir kusur ve dahi bulunmayan ithalatçı tüccardan istenmesi gibi hukuki ve ticari bakımdan mahzurları aşıkâr menfi neticeleri kabul demek olacaktır.

Yukarıda sayılan sebeplere binaen icthadın «Dâvacı tarafından vâdesinde yatırılan paranın ithal edilen malın bedeli olduğu ve depozito ile ilgili olmadığı» anlaşıldığından 11/5/1959 tarihinde Paris'te imzalanmış Türkiye'de Mukim Şahısların Ticari Borçlarına Mütâallik Anlaşmanın 5 inci maddesinin (Türk parasından gayri para ile ifade edilmiş bir borç mevzuatı olduğu takdirde, tediye baliğinin tediyeinin yapıldığı tarihte mer'î Türk mevzuatına tevfiқан tatbik edilen kur üzerinden hesaplanması şarttır) hükmü ve 65 sayılı Kanunun 4 ve 5 inci maddeleri gereğince döviz borçlarının yeni fiyatlara göre değerlendirilmesinden doğacak zararlarının Hazinece deruhte edileceğine dair hükümleri karşısında, (FF) nın devalüe edilmesinden doğan kur farkının Maliye Bakanlığı hesabına geçirilmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığından dâvanın reddi ni natık Sekizinci Dairenin 30/6/1964 gün ve 1964 - 5671 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine 24/6/1966 gününde oybirliğiyle karar verildi.

E. No : 1965/91
K. No : 1966/ 5

ÖZETİ: Otomatik oyun makinalarının kumar aleti oldukları hakkında Danıştay İctihadı Birleştirme Kararı.

İçişleri Bakanlığının; 4 Mart 1965 gün 21383 sayılı yazısı ile, yurdun bir çok yerlerinde kahvehanelerde ve oyun salonlarında bulunan otomatik rulet makinalarının kumar aleti olup olmadıkları konusunda; Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/12/1963 gün, 1963/7586 - 10408 sayılı kararıyle aynı Dairenin 24/11/1964 gün, 1964/2216 - 8122 sayılı ve aynı tarih 1964/2224 - 8121 sayılı kararları arasında aykırılık olduğundan bahisle icthadı birleştirme yoluyla bu aykırılığın çözümlenmesi için Da-

nıstay Birinci Başkanlığına başvurusu, Birinci Başkanlıkça da 521 sayılı Danıştay Kanununun 46 ncı maddesine göre işin İçtihatları Birleştirme Kuruluna sevk edilmesine üzerine; Başkanun Sözcüsünün düşüncesi, raporör üyenin raporu ve konu ile ilgili mevzuat, İçtihatları Birleştirme Kurulunca incelenerek gereği görüldü :

1 — Sekizinci Dairenin 10/12/1963 gün ve esas 1963/7586, karar 1963/10408 sayılı kararında :

«Davalı idarece yapılan inceleme neticesinde, otomatik rulet makinalarının kullanılmasının hiçbir maharet, münarese ve teknik bilgiyi icabettirecek mahiyette olmadığı; aletle oynanan oyundan hasıl olan kâr ve zararın baht ve talihe terkedilmiş olduğu, kahvehane ve eğlence yerlerinde kullanılmakta olan bu aletlerle daha ziyade tahsil çağındaki gençlerin oyun oynadıkları; oyunda bir tarafın alet sahibi, diğer tarafın aletle oynayan olması itibarıyla daima çift taraflı kazanç ve kayıp söz konusu olduğu; mahiyeti bakımından oyunun Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesinde yazılı kumar tarifinin kapsamına girdiği tesbit olunarak adı geçen oyun aletinin kullanılmasının men'ine karar verildiği incelenen dâva dosyasından anlaşılmaktadır.

İstanbul Dördüncü Sulh Ceza Mahkemesinin kesinleşen 26/4/1962 tarih ve 254 sayılı Kararı ile de söz konusu aletlerin kumar aleti niteliğini taşıdığı hükmüne bağlandığına göre, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun vermiş olduğu yetkiye dayanarak alınan dâva konusu kararda mevzuata aykırılık bulunmadığından dâvanın reddine» denilmek;

2 — Sekizinci Dairece aynı oyun makinaları konusunda verilen 24/11/1964 gün, esas 1964/2216, karar 1964/8122 ve aynı tarih esas 1964/2224, karar 1964/8121 sayılı kararlarda da :

«İdarenin, 2559 sayılı Yasanın sekizinci maddesine göre kapatılacak (Bu olayda oynatılması menedilecek aletleri) yerleri, suç unsuru mevcutsa adli yargı yerine vermeğe aksi takdirde üç ay müddetle kapatma yetkisi vardır.

Dâva konusu olayda, suç aleti olarak oynatılması menedilen aletlerin kumar aleti olmadığı bilirkişi raporlarından ve dâvacının Ankara Dördüncü Sulh Ceza Mahkemesinden aldığı kesinleşmiş beraat kararının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bu sebeple, iptali istenen dâva konusu İçişleri Bakanlığı kararının mesnedi ortadan kalktığı gibi, yerine getirilme yeteneği de kalmadığından iptaline karar verilmek suretiyle oyun makinalarının kumar aleti olup olmadıkları hususunda iki aykırı hüküm tesis edilmiş bulunmaktadır.

Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasında kumar, kazanç kasdıyla icra kılınıp kâr ve zarar baht ve talihe bağlı bulunan oyunlardır. Otomatik oyun makinaları hakkında mevzuatımızda ayrıca bir hükme yer verilmediğine göre, bu aletlerin niteliğinin Türk Ceza Kanunu hükümleri dairesinde tâyni zaruridir.

Oyun makinaları için düzenlenen bir kısım bilirkişi raporlarında, bu oyunlarda kazanç kastı güdülmeyeceği; oyunun sonucunun şans kadar şahsi kabiliyet ve maharete de bağlı olduğu belirtilmekte ise de; makina atılan para, bir oyunun devam süresi, oynayanın elde edebileceği azami kazanç ve makina sahibi için günlük hasıla gözönünde tutulunca tarafların kazanç kastı gütmeyeceği söylenemeyeceği gibi; karşı görüş olarak, otomatik rulet makinalarının her geçidinde, oyun oynayan şahısların münarese maharet ve teknik bilgilerinin oyunun sonucu üzerinde hiç bir etkisi olmadığı ve aynı şekilde vâkı harici müdahalelerin farklı sonuçlar verdiği; böylece kazanç veya kaybın tamamen baht ve talihe bağlı olduğunun makinalar üzerinde yapılan uygulamalarda anlaşıldığını açıklayan bilirkişi raporları da mevcuttur.

Diğer taraftan ceza mahkemelerinin, bu oyun makinalarını çalıştıranlar hakkında Türk Ceza Kanununun 567' ve mütaakip maddelerine göre kumar oynatmaktan hükümlülüğe ve aletlerin de zor alınma dair verdikleri mütaaddit kararın Yargıtay'ca onandığı anlaşılmakta; bu arada Danıştay Sekizinci Dairesinin 1964/2216 ve 1964/2224 esas sayılı kararlarında bahse konu ettiği, Ankara Dördüncü Sulh Ceza Mahkemesinin, bu makinaların kumar aleti olmadığına ve sahiplerinin kumar oynatmaktan beraatlarına dair kararları için de Adalet Bakanlığının yazılı emirle bozma talebi üzerine Yargıtay İkinci Ceza Dairesi, 12/5/1966 gün 200/2706 sayılı ve aynı gün 272/2707 sayılı ilâmlarında : «Her ne kadar gerektiği anda düğmelerine basarak müdahale edilmek suretiyle suç aleti royal rulet makinalarında neticeyi değiştirebilmek imkânının da bulunduğu söz edilerek, münarese ve maharetin oyunda âmil olduğu cihetle kâr ve zararın baht ve talihe ilgili bulunmayacağından bu makinaların kumar aleti sayılamayacaklarına bazı bilirkişi mütalâalarında yer verilmişse de; dosya mündeceratından ve bu konuda zıt görüş taşıyan diğer bilirkişi düşüncelerinin de genel olarak incelenmesinden,

bahsedilen müdahalenin sadece münarese ve maharete mütevakkıf olmayarak, çok kimselerin sahip olamayacağı derecede üstün refleks ve hareket kabiliyetlerinin vücudunu gerektirdiği anlaşılmış itibarıyla bu hal Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesinin kastettiği mânada oyunu baht ve talihten tecrit edecek bir mahiyet göstermediğinden makinaların kumar aleti olarak kabulü gerekmekte» olduğu gerekçesi ile, makinalar hakkındaki mahalli mahkeme görüşüne katılmadığını açıkça ifade etmiş bulunmaktadır.

SONUÇ : Bilirkişi raporları ile Danıştay ve Yargıtay kararlarının bir arada mütalâası sonunda, otomatik oyun makinalarının oynatılmasında kazanç kastı bulunduğu; oynayanların münarese, maharet veya teknik bilgilerinin sonuç üzerinde rolü olmayıp, kâr ve zararın baht ve talihe bağlı kaldığı ve oyunun Türk Ceza Kanununun 569 uncu maddesinde yazılı kumar tarifinin kapsamına girdiği; bu itibarla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu hükümleri dairesinde İçişleri Bakanlığınca ve idare âmirlerince kumar aleti olarak bu makinalar hakkında alınan karar ve yapılan işlemlerde kanuna uymayan bir cihet bulunmadığı snucuna varıldığından, İçtihadın Danıştay Sekizinci Dairesinin 10/12/1963 gün esas 1963/7586, karar 1963/10408 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine 24/6/1966 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZETİ : Açmış oldukları dâvalar sonunda emeklilik işlemleri iptal edilmiş olan personelin emekli statüsünde geçirmiş oldukları sürelerin kıdemlerinde sayılacağı hakkında Danıştay İçtihadı Birleştirme Kararı

E. No : 1965/21
K. No : 1966/7

Millî Savunma Bakanlığının, 26 Ekim 1964 tarih ve Hukuk Müşavirliği 441-5/E.64 sayılı yazısıyla; çeşitli sebeplerle emekliye çıkarılıp açmış oldukları idari dâvalar sonunda emeklilik işlemleri iptal edilen personelden yeniden göreve tâyin olunanların emekliye çıkarılmak suretiyle memuriyetle ilgilerinin kesildiği tarihte iptal kararı üzerine görev başladıkları tarih arasında emekli statüsünde geçirdikleri sürenin memur statüsünde, bilfiil vazifede geçmiş gibi kıdemlerine eklenmesi talebiyle açmış oldukları dâvalar sonunda Danıştay'ın, Beşinci Dairesince verilen 8/6/1961 gün, E: 1960-380 K: 1961 - 1668 sayılı ve 16/3/1964 gün, E: 1962 - 5398 K: 1964 - 1193 sayılı kararlarla Sekizinci Dairesince verilen 10/11/1961 gün, E: 1960 - 8352 K: 1961 - 3703 sayılı kararı arasında aykırılık olduğundan bahsile içtihadı birleştirme yolu ile bu aykırılığın çözümlenmesi için Danıştay Birinci Başkanlığına başvurulması ve Birinci Başkanlıkça da 521 sayılı Danıştay Kanununun 46 ncı maddesine göre işin İçtihatları Birleştirme Kuruluna sevk edilmesi üzerine, bahis konusu kararlar, Başkanunsözcüsünün düşüncesi, Raporör Üyenin raporu ve konu ile ilgili mevzuat İçtihatları Birleştirme Kurulunca incelendi ve gereği görüldü :

1 — Beşinci Dairenin 8/6/1961 gün ve E: 1960 - 380, K: 1961 - 1668 sayılı kararında; «dâva dosyası ile celp ve tetkik edilen dâvacıya ait sicil dosyası münderecatına nazaran 30/8/1957 tarihinde ehliyeti kabul edilerek binbaşılığa terfi ettirilmiş olan adigeçenin, bir yıllık sicil verme süresi sonunda tanzim edilen 2/9/1958 tarihli 1958 yılı sicilinde «Bnb ta birlik K. yapar; Yb. lkta Tb. K. ve Al. K. M. yapar» şeklinde müsbet sicil alınmasına göre, mezkûr tarihte kadar yetersizliği düşünülmemiş ve bu tarihten sonrada 3/11/1958 tarihinden 24/1/1959 tarihine kadar Çankırı Piyade Okulunda açılan 25 inci dönem tekamül kursuna iştirakle pekiyi derece ile mezun olduğu dosya meyanında mevcut 24/1/1959 tarihli ve bilâ sayılı yazıdan ve 1959 mali yılında da bağlı bulunduğu 8 inci Piyade Tümen Kumandanlığı tarafından, 5411 sayılı Ordu İkramiye Kanunu ve bununla ilgili nizamname hükümlerine göre eğitim ve ordu mallarına bakım hususunda ikramiye verilen subaylar arasında seçilmiş olduğu yine dosya meyanında mevcut 16/2/1960 tarih ve Op. 1891-1-60 sayılı yazıdan anlaşılmış ve dâvalı idare tarafından ileri sürülen, dâvacının muhtelif tarihlerde almış bulunduğu oda hapsi cezalarının kendisinin yetersizliğine bir delil teşkil edemeyeceğine binaen ehliyeti hususunda yukarıda zikredilen müsbet deliller muvacehesinde dâvacının yine yukarıda kesin hüküm neticeleri bildirilen 1958 yılı sicil kâğıdına, çok kısa bir zaman zarfında başka sicil âmirleri tarafından bu sicilin tamamıyla aksi mahiyette menfi sonuçlu olarak tanzim edilen 15/6/1959 tarihli sicile istinaden «yetersizlik» sebebiyle Ordu Sicil Talimatnamesinin 33 üncü maddesi delâletiyle 5434 sayılı kanunun 39 uncu maddesinin «E» fıkrası gereğince emekliye sevk edilmesi suretiyle tesis edilen muamelelerin mevzuat ve hukuk kaidelerine aykırılığı sebebiyle iptaline ve dâvacının tekrar vazifeye alınması hususu bu iptal